

Det sakkunniga bitrådets yttrande om årsredovisningen

Till revisorerna i Gävle kommun

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gävle kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt tillämpliga delar av *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2023-01-01–2023-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som överlämnas till kommunens förtroendevalda revisorers sammanträde den 25 april 2024.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt tillämpliga delar av *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Gävle kommun för år 2023-01-01–2023-12-31.

Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga

avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar¹⁶ är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt tillämpliga delar av *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*.

Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3-7. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

¹⁶De granskade lagstadgade delarna återfinns på sidorna 3-7.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt tillämpliga delar av *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar

Som del av en revision enligt tillämpliga delar av *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,

2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden. En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR. Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Nina Wennberg

Ansvarigt sakkunnigt biträde

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Nina Wennberg

Datum: 2024-04-17 08:56

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

5E3BB428DBA976BB5FEBB5E0E1C183C0902BF3DAE83DA38F3BFBBB0BB9023A82

REVISIONSKONTORET

Bilaga:

Det sakkunniga biträdets yttrande om årsredovisning 2023

Gävle kommun och Gävle kommunkoncern

Årsredovisning och lagstadgad delårsrapport 2023

Gävle kommun och Gävle kommunkoncern

Revisionskontoret

Nina Wennberg, ansvarigt sakkunnigt biträde

Andreas Halvarsson, revisionschef

Gävle kommun 2024-04-25

Dnr 23REK13

www.gavle.se

Innehållsförteckning

A. Har årsredovisningen respektive delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?	3
Avvikelser från regelverk och god redovisningssed	3
Balans- och resultaträkning	4
Granskning av väsentliga resultatposter	4
Granskning av väsentliga balansposter.....	6
Sammanställd redovisning	9
B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?	10
God ekonomisk hushållning.....	10
Kommunövergripande måluppfyllelse	11
Finansiella mål och uppföljning av måluppfyllelse	12
C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?	14
Balanskravet.....	14

A. Har årsredovisningen respektive delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?

Avvikelser från regelverk och god redovisningssed

Gällande regelverk, normer och god redovisningssed:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisning rekommendationer (RKR)

Avvikelser från regelverk och god redovisningssed

RKR R1 Bokföring och arkivering

Kommunen har inte anpassat redovisningen till *RKR R1 Bokföring och arkivering*. Enligt uppgift pågår arbete med framtagande av systemdokumentation med behandlingshistorik.

6 kap 2–3 §§ lag om kommunal bokföring och redovisning

Balansräkningen innehåller posten justeringsposter eget kapital, vilket är en tillagd delpost.

Revisionens bedömning av avvikelser från regelverk och god redovisningssed

RKR R1 Bokföring och arkivering – bedömning

Avvikelsen från rekommendationen *RKR R1 Bokföring och arkivering* anges. Enligt Styrning och stöd Gävle pågår ett arbete för att ta fram detta men det är inte slutfört. Avvikelsen har kommenterats av revisionen sedan bokslut 2015 och har även påtalats i granskningen av ekonomisystemet Agresso 2014. Kommunen redogör för ovan avvikelse i årsredovisningen.

6 kap 2-3 §§ lag om kommunal bokföring och redovisning – bedömning

När det gäller utformningen av balansräkningen och informationen om justeringsposter eget kapital, kan detta förtydligas ytterligare i not kommande år. Motivet till delposten är att man vill redovisa utgående och ingående balans för eget kapital med samma belopp, där det tydligt framgår separat vilka justeringar som gjorts.

Tidplan

Avstämning har gjorts med SG Ekonomi innan rapport lämnats till revisorerna.

Kommunstyrelsen fattade beslut om årsredovisningen 9 april, inom lagstadgad tid (senast 15 april). Revisorerna har sitt sammanträde för behandling av granskningen av årsredovisningen, ställningstagande till godkännande av årsredovisningen samt underskrift av revisionsberättelsen 25 april 2024.

Balans- och resultaträkning

Granskning av poster i balansräkningen och resultaträkningen har utförts enligt en bedömning av väsentlighet och risk. För poster med förhöjd risk samt poster till väsentliga belopp har en utökad detaljgranskning utförts.

Granskning av väsentliga resultatposter

Slutsatsen är att verksamhetens intäkter i allt väsentligt är korrekt redovisat och kostnader har granskats utan väsentliga iakttagelser. Nedan redovisas det vi noterat som mest väsentligt för räkenskapsåret.

Verksamhetens intäkter – detaljgranskning:

Verksamhetens intäkter har granskats genom att vi tagit stickprover på intäktstransaktioner utspritt under året och stämt av mot inbetalningsavier från bank i syfte att verifiera intäkternas existens samt att korrekt belopp har bokförts. Intäkter bokförda strax innan och strax efter balansdagen har

stickprovsgranskats genom att hämta in faktura för att kontrollera att intäkten är bokförd på rätt år.

Dataanalyser avseende oväntade kontokombinationer i intäktsredovisningen har utförts.

Riktade statsbidrag – detaljgranskning:

Särskilt fokus har legat på riktade statsbidrag då vi i vår riskanalys bedömt att det föreligger en risk i räkenskapspåståendena riktighet och avklipp. Kontroller har skett mot beslut från bidragsgivaren samt inbetalningsavier från bank för att kontrollera att intäkterna existerar. Vi har kontrollerat att kommunen har intäktsfört statsbidragen i takt med att förpliktelse som är angivna i villkor från bidragsgivare uppfylls.

Skatteintäkter – detaljgranskning:

Vi har granskat redovisningen av skatteintäkter genom verifiering mot underliggande dokument och beräkningar.

Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av skatteintäkter följer rekommendationen från RKR och därmed redovisas enligt god redovisningssed.

Generella statsbidrag och utjämning – detaljgranskning:

Vi har granskat redovisningen av generella statsbidrag och utjämning genom verifiering mot beslut från Skatteverket samt prognos via SKR. Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av generella statsbidrag och utjämning följer rekommendationen från RKR och därmed är de redovisade enligt god redovisningssed.

Personalkostnader

Den mest väsentliga delen i kostnadsmassan är personalkostnader. En substansanalytisk granskning har utförts avseende förväntan i ökade kostnader baserat på antal anställda och sedvanlig genomsnittlig löneökning. Vi har även hämtat in underlag från Skatteverket på deklarerade bruttolöner och stämt av mot redovisningen.

Utökad detaljgranskning har skett avseende pensionskostnader genom avstämning mot beräkning från KPA Pension.

Väsentliga förändringar i enskilda kostnadsslag mellan åren har följts upp på intervjubasis.

Granskning av resultaträkning – nämnder och kommunstyrelsen

Granskning har skett mot respektive nämnds huvudbok som genom analytisk granskning. Vi har följt upp förändringar överstigande 2,25 % av respektive nämnds totala kostnader. Väsentliga förändringar i enskilda kostnadsslag mellan åren har följts upp på intervjubasis. Stickprovsgranskningen har spridits på olika nämnder.

Granskning av väsentliga balansposter

Slutsatsen är att balansposterna inte har några väsentliga avvikelser, alternativt avvikelser som vi inte har några invändningar mot. Granskning har skett mot huvudbok samt mot bokslutsspecifikation för samtliga balansposter.

Materiella anläggningstillgångar

Kontroll har skett mot kommunens anläggningsregister samt avstämning av bokförda restvärden i jämförelse med anläggningsregistret.

I granskningen har även utförts stickprovsgranskning avseende investeringar. Stickprovets syfte har varit att bedöma om investeringen är balansgill, det vill säga om utgiften betingar ett långsiktigt värde för kommunen. Stickprovsgranskning har även utförts avseende förbrukningsinventarier för att bedöma om några kostnadsförda poster borde ha redovisats som investering.

Kommunen redovisar sina hyreskontrakt av finansiell karaktär enligt principerna för finansiell leasing. Detta innebär att hyresavtalen redovisas som en tillgång i årsredovisningsraden Mark, byggnader och tekniska anläggningar i årsredovisningen. Granskning har skett för ett urval av hyreskontrakt för att verifiera att avtalen är av finansiell karaktär enligt *RKR R5 Leasing*. Vidare har kontroll av kommunens beräkningsfil gjorts samt bedömning av väsentliga antaganden i modellen.

Finansiella anläggningstillgångar

Den mest väsentliga delen i posten avser fordringar på koncernbolag (internbanksverksamheten) samt andelar i koncernbolag. Avstämning har gjorts mot kommunens cashpoolsystem (Nordea). Gällande värderingen av fordran och andelarna i koncernföretagen kan vi inte se att något nedskrivningsbehov föreligger.

Kortfristiga fordringar

Posten har minskat väsentligt, vilket främst beror på lägre saldo på skattekontot per balansdagen jämfört med 2022. Övriga kortfristiga fordringar har detaljgranskats genom att stämma av ett urval av poster mot underlag i form av besked, deklARATIONER eller skattekontoutdrag.

Avseende kundfordringar har en kontroll av rutinen för reservering av osäkra fordringar gjorts. Rutinen är att vid varje kvartalsbokslut bokföra en reservering av kundfordringar. Vid nästa tillfälle vänds den föregående bokningen bort och en ny bedömning görs efter åldersanalys av kundreskontran. Nettot i resultaträkningen (effekten) under ett år är således skillnaden mellan vändningen av reservering i bokslutet 2022 och reservering i bokslutet 2023.

Kundfordringar har stämts av mot kundreskontra och ett urval av kundfordringar har stickprovsgranskats mot betalningsavier från banken avseende erhållna betalningar under 2024.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har detaljgranskats genom att stickprovsvis stämma av underlag i form av fakturor eller beslut för att säkerställa att intäkten eller kostnaden har periodiserats korrekt.

Kassa och bank

Postens utveckling har analyserats utifrån förändringen av kassaflödespåverkande poster och bedöms som rimlig. Detaljgranskningen har bestått i avstämning mot underlag från finansiella institut.

Eget kapital

Förändringen i eget kapital avser årets resultat, vilket är avstämt mot resultaträkningen. En mindre korrigerings av ingående balans har gjorts till följd av ändrade redovisningsprinciper. Hanteringen bedöms vara i

enlighet med *RKR R12 Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelser av fel*. I rekommendationen framgår att de finansiella rapporternas jämförelsetal ska justeras som om den nya redovisningsprincipen hade tillämpats även tidigare år. Den ackumulerade effekten av ett byte av redovisningsprincip ska redovisas som korrigeringspost i ingående eget kapital, om effekten av bytet kan fastställas med rimlig precision.

Avsättningar

Posten har ökat väsentligt vilket främst avser ökad pensionsavsättning, vilken är avstämd mot beräkningar från KPA.

Långfristiga skulder

Posten har ökat väsentligt vilket främst avser ökning av leasingkuld och upptagna lån hos kreditinstitut. Enligt *RKR R5 Leasing* ska summan av samtliga framtida minimileaseavgifter, efter nuvärdesberäkning, redovisas som skuld. Hantering bedöms korrekt. Detaljgranskning har skett genom kontroll mot engagemangsbesked från Kommuninvest och Nordea.

Vi noterar att statliga investeringsbidrag klassificeras som en skuld vilket bedöms korrekt hanterat.

Korta skulder

Posten har ökat väsentligt vilket främst avser ökning av leverantörsskulder samt högre skuld för kommuncertifikat jämfört med föregående år. Det räkningspåstående där vi bedömt föreligger risk är avklipp. Vi har därför genomfört detaljgranskning i syfte att säkerställa att intäkter och kostnader har bokförts på rätt period. Detta har skett genom stickprover av upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Vidare har en periodiseringskontroll av kostnader gjorts utifrån vad som bokförts som leverantörsskuld i december samt januari. Urval har skett både slumpvis och utifrån storleken på transaktionerna. Avstämning mot leverantörsreskontra har också skett.

Särskilt fokus har även funnits på riktade statsbidrag då vi i vår riskanalys bedömt att det föreligger en risk i räkningspåståendena riktighet och avklipp. Kontroller har skett mot beslut från bidragsgivaren och utifrån det har bedömning av syftet med bokningen skett, om kommunen har bokfört

transaktionen som skuld i och med att det föreligger en skyldighet att betala tillbaka ej förbrukade medel eller om bokningen har skett i syfte att periodisera intäkter.

Vidare har fokus funnits på personalrelaterade poster utifrån riskbedömning. Semesterskulddlistan har stämts av mot huvudboken och ett urval av semesterskulder till medarbetare har kontrollräknats. Vidare har kontroll av PO-pålägg skett och arbetsgivaravgifter och källskatt har stämts av mot underlag från Skatteverket. Upplupna löner har stämts av mot listor från kommunens lönesystem.

Avstämning av kommuncertifikat har skett mot avräkningsnotor från banker.

Sammanställd redovisning

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i de sammanställda räkenskaperna som inte har ändrats. Vår bedömning är att koncernens resultat- och balansräkning i årsredovisningen överensstämmer med granskade underlag och beräkningar.

Vi har tagit del av de sammanställda räkenskaperna samt underlag i form av årsredovisningar från respektive bolag samt kommunalförbund och underlag till elimineringar.

Gävle kommunkoncern redovisar ett negativt resultat för 2023 med 185,1 mnkr. Årets resultat påverkas av kommunens negativa resultat om 377,6 mnkr samt resultat i bolag och förbund med 350,8 mnkr samt koncernmässiga justeringar och elimineringar med -158,3 mnkr. I elimineringen ingår erhållen utdelning från Gävle Stadshus AB om 166,8 mnkr. Årets utdelning är 11,6 mnkr högre än föregående år.

Resultatet i Gävle kommunkoncern är 715,8 mnkr lägre än föregående år. Av minskningen avser 688,3 mnkr ett försämrat resultat i Gävle kommun. Årets resultat påverkas av dels extraordinära poster om 150 mkr, dels jämförelsestörande poster om 259,5 mnkr exkl. extraordinära poster.

Resultaträkning Gävle kommunkoncern 2023-12-31	(mnkr)
Resultat Gävle kommun	-377,2
Resultat bolag och förbund	350,8
Justering utdelning Gävle Stadshus AB	-166,8
Övriga justeringar och elimineringar	8,1
	-185,1

Ökningen beror på det försämrade ränteläget. Extraordinära poster avser i sin helhet bedömda tillkommande poster för skyfallet i Gävle 2021. Ursprungligen bedömdes att Gävle Vatten ABs kostnader för skyfallet skulle kunna innebära kostnader om 250 mnkr. En ny bedömning har gjorts under 2023 där man befarar tillkommande kostnader om 150 mnkr och beslutat om att bevilja bolaget ytterligare bidrag togs av kommunfullmäktige i mars 2024. I likhet med tidigare beslut framgår att Gävle Vattens kostnader årligen ska följas upp under perioden 2021-2030. Visar den slutliga sammanställningen att bolagets kostnader inte uppgått till utbetalt driftsbidrag skall Gävle Vatten återbetala mellanskillnaden.

Under året har det gjorts nedskrivningar av fastigheter i AB Gavlegårdarna och Gävle Parkeringsservice AB med 164,0 mnkr och med 18,0 mnkr för maskiner och teknisk utrustning.

Resultatet i Gävle kommun påverkas också av höga pensionskostnader under året som bedöms vara jämförelsestörande med 102,3 mnkr samt medfinansiering till Trafikverket med 16,5 mnkr som man valt att kostnadsföra i stället för att skriva av över 25 år.

B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?

God ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för *god ekonomisk hushållning* har uppnåtts och följts för kommunen och kommunkoncernen. Omfattningen av målen och riktlinjerna regleras inte i lag, utan bestäms av fullmäktige i den enskilda kommunen.¹

¹ Standard för kommunal räkenskapsrevision

Kommunfullmäktige har fastställt en budget- och verksamhetsplan (kommunplan) för 2023–2025 innehållande tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Kommunövergripande måluppfyllelse

Styrmodellen för Gävle kommun består av ett antal mål, program och principer som alla har beslutats av kommunfullmäktige.

Kommunen har fem kommunövergripande mål, dessa mål har gällt från 2018. För 2023 finns, till skillnad mot 2022, inga indikatorer för de kommunövergripande målen. Det uppges bero på att arbetet med kommunplanen försköts till följd av att det nya politiska styret inte var på plats förrän i slutet av arbetet. Under året har berörda tjänstemän inom sektorerna arbetat med att fram förslag på indikatorer för kommunplan 2024.

För helåret är bedömning i årsredovisningen att samtliga (fem) kommunövergripande mål anses vara nära att uppnås men uppfylls inte helt. Årets måluppfyllelse är densamma som föregående år.

Kommunövergripande mål	
	Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor
	Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen
	Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle
	En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov
	En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

För samtliga kommunövergripande mål ges en målanalys som består av en beskrivning av de verksamheter samt aktiviteter som berörd nämnd eller bolag genomfört för att uppnå målet.

Vi konstaterar att måluppfyllelsen baseras enbart på den verksamhet samt aktiviteter som genomförts. Detta är en skillnad jämfört med 2022 då måluppfyllelsen baserades på såväl genomförd verksamhet som indikatorers utfall. Det är av vikt att det i kommande kommunplan tas fram relevanta indikatorer som möjliggör kvantitativ uppföljning.

Finansiella mål och uppföljning av måluppfyllelse

Budget 2023

Resultatet ska uppgå minst till 1 procent av skatteintäkterna

I kommunens budget framgår att kommunens resultatmål ska mätas som "resultat i procent av skatteintäkter, Skatter, generella bidrag och utjämnings. Genomsnittligt resultat under senaste åtta åren. Vidare framgår att det i kommunplanen planeras för negativt resultat för år 2023 och 2024 men att kommunens historiskt höga resultat innebär att målet fortsatt kommer att överskridas.

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

För soliditetsmålet framgår i kommunplanen att kommunen budgeterat kraftiga underskott för åren 2023 och 2024 vilket innebär att soliditeten sjunker till 31 % vid utgången för 2026 varför soliditetsmålet inte kommer att uppnås för den perioden. Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet, där utgångspunkten är 32 %.

Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad

För investeringsmålet framgår att målet avser en självfinansieringsgrad över 67 % under senaste åtta åren vilket innebär att bedömningen tar hänsyn till en längre period.

Finansiella mål

Grundat på vår granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att det redovisade resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023. Vi noterar att bedömningen av måluppfyllelse tar hänsyn till en längre sikt än endast innevarande år i enlighet med kommunplan, men att resultatet för Gävle kommun år 2023 innebär att två av målen ej uppnås för det enskilda året.

I vår granskning har vi kontrollerat kommunens beräkningar genom att stämma av siffror mot huvudboken samt kontrollerat formler i excel. Vi har sedan kontrollerat att uppgifterna har presenterats korrekt i årsredovisningen.

Av årsredovisningen framgår att två av tre finansiella mål bedöms uppfylla för året och ett bedöms delvis uppfyllt.

- *Resultatet ska uppgå minst till 1 procent av skatteintäkterna*

Av kommentarerna till resultatmålet framgår att kommunen redovisar ett större underskott än budgeterat för året. Indikatorn för målet bedöms dock uppfyllt då det genomsnittliga resultatet under senaste åtta åren uppgår till 2,0 % vilket överstiger målvärdet om 1,9 %.

- *Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans*

Av redovisningen av soliditetsmålet framgår att tre av fyra indikatorer bedöms uppfyllda och en indikator bedöms ej uppfyllt för året. I kommentarerna till måluppfyllelse framgår att målet uppnås om kommunkoncernens soliditet över tid bibehålls eller överstiger 32 %. Kommunkoncernens soliditet uppgår per 31 december 2023 till 33,0 %, varför målet bedöms uppnås.

- ◆ *Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad*

För investeringsmålet framgår att tre av fyra indikatorer bedöms uppfyllda och en indikator bedöms delvis uppfyllt. Av redovisningen framgår att målet anses vara uppfyllt om självfinansieringsgraden i kommunen överstiger 100 % och självfinansieringsgraden inklusive skattefinansierade verksamheter inom Gavlefastigheter och AB Gavlegårdarna över en åttaårsperiod överstiger 67 %. Självfinansieringsgraden i kommunen är negativt för 2023 men det långsiktiga målet inklusive skattefinansierade verksamheter inom Gavlefastigheter och AB Gavlegårdarna uppgår till 77 % varför målet bedöms delvis uppfyllt.

Bedömning

Grundat på vår granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i kommunplan 2023.

C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?

Balanskravet

Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt. Balanskravet är en miniminivå, och i regel uppfylls inte god ekonomisk hushållning genom att endast balanskravet uppfylls. Om balanskravet inte uppfylls, och kostnaderna för ett räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas inom de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för när regleringen av ett negativt balanskravsresultat ska ske.

Det finns en möjlighet till undantag från balanskravet. En kommun kan underbalansera budgeten under förutsättning att det tidigare har gjorts reservering till en resultatutjämningsreserv som kan tas i anspråk eller om fullmäktige beslutat om synnerliga skäl för detta. Enligt LKBR ska förvaltningsberättelsen innehålla en balanskravsutredning med upplysningar om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels detta resultat med justering för förändring av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultat).²

Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet **inte är uppfyllt** för år 2023. Uppställningen av avstämningen av balanskravsresultatet följer god redovisningssed.

Av balanskravsutredningen framgår att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt och uppgår till -411,9 mnkr, vilket motsvarar årets resultat (-377,6 mnkr) inklusive justering för realisationsvinster (34,3 mnkr).

Sedan tidigare finns en avsättning till resultatutjämningsreserven (RUR) om 470,7 mnkr som enligt lokala riktlinjer kan användas när årets balanskravsresultat är negativt. Årets användning av medel från RUR uppgår till 261,9 mnkr. Årets balanskravsresultat uppgår därmed till -150,0 mnkr. Enligt kommunallagen (11 kap 12 §) ska ett negativt balanskravsresultat återställas inom tre år. Kommunen åberopar synnerliga skäl för att inte göra en återställning på 150,0 mnkr. Motiveringen i årsredovisningen är att kommunen har vid bokslut 2023 en stark finansiell ställning med en god soliditet.

² Standard för kommunal räkenskapsrevision